09/11/2020

Μνήμη του Αγίου Νεκταρίου, Επισκόπου Πενταπόλεως (9 Νοεμβρίου)

/ Βίοι Αγίων

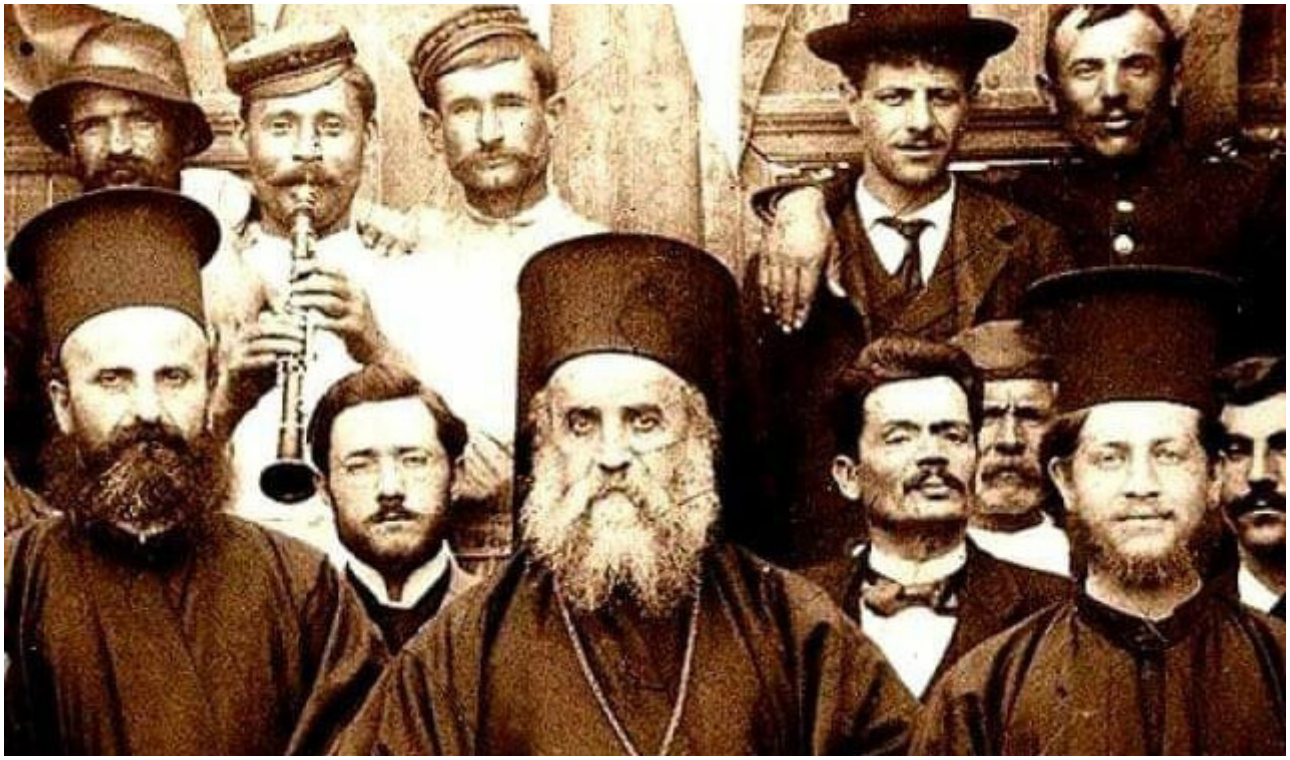

Εκατό (100) χρόνια από την κοίμηση του, 8 Νοεμβρίου 1920 – 8 Νοεμβρίου 2020

Νέκταρ Νεκταρίου, γόνου Σηλυβρίας, προστάτη Αιγίνης, Πενταπόλεως επισκόπου αναβλύζει τούτες τις μέρες!

Ο Άγιος Νεκτάριος ο θαυματουργός, του οποίου τη μνήμη εορτάζουμε στις 9 Νοεμβρίου, είναι ένας από τους Πατέρες της Εκκλησίας, του οποίου η αγιότητα του βίου συνδυάζεται με τη χάρη της θαυματουργίας. Η ζωή του ήταν μια ιερή πορεία 74 χρόνων κατάφορτη από καρπούς του Αγίου Πνεύματος.

Μια πορεία πάντως που κάθε άλλο παρά ομαλή ήταν. Ο Άγιος βρέθηκε από ξενιτεμένο φτωχό παιδί, Επίσκοπος της Εκκλησίας, από εξόριστος, διευθυντής Εκκλησιαστικής Σχολής, από θνητός, Άγιος της Εκκλησίας μας.

Ο Αναστάσιος Κεφαλάς γεννήθηκε στις 1 Οκτωβρίου 1846, στην Συληβρία της

Ανατολικής Θράκης. Γεννήθηκε σε χώματα ελληνικά από ευσεβείς γονείς, τον Δημοσθένη και την Μαρία Κεφαλά, το 5ο από τα 6 παιδιά φτωχής οικογένειας. Από μικρό παιδί η ευσεβής γιαγιά του του έμαθε τον 50ο Ψαλμό, το «ελέησόν με ο Θεός»· και όπως λέει χαρακτηριστικά ο Συναξαριστής του βίου του, όταν έφθανε στο σημείο του Ψαλμού «διδάξω ανόμους τας οδούς Σου» το επαναλάμβανε μόνος του πολλές φορές. Από μικρός έφτιαχνε τεχνητούς άμβωνες και μιλούσε για το Χριστό στα παιδιά της ηλικίας του. Αφού τελείωσε το δημοτικό και το σχολαρχείο στην πατρίδα του, με την ευχή των γονέων του, παίρνει την απόφαση να ξενιτευθεί στην Κωνσταντινούπολη, καθώς η οικογένειά του αδυνατούσε να συντηρήσει όλα τα μέλη της, και η γενέτειρά του δεν είχε σχολείο μέσης εκπαίδευσης. Ήταν μόλις 14 ετών.

Στην Κωνσταντινούπολη

Τα πρώτα χρόνια της παραμονής του στη Κωνσταντινούπολη η ζωή για το μικρό Αναστάσιο ήταν σκληρή και δύσκολη. Ο Αναστάσιος βρήκε εργασία σε έναν έμπορο καπνών που δεν τον πλήρωνε όπως έπρεπε, έτσι είχε μείνει με τρύπια παπούτσια και άθλια ενδύματα. Αλλά είχε πολλή πίστη Θεό, και η προσευχή του ήταν η μόνη παρηγοριά. Όταν παρατήρησε ότι ο εργοδότης του έγραφε επιστολές και έπαιρνε απαντήσεις, ο Αναστάσιος με το παιδιάστικο μυαλό και την άδολη καρδιά του, θέλησε να γράψει και αυτός μια επιστολή, γιατί είχε πολλά να πει. Αλλά σε ποιον θα την έγραφε; Δεν γνώριζε κανένα και δεν θα μπορούσε να γράψει στη μητέρα του γιατί δεν ήθελε να την στενοχωρήσει. Και όμως αισθανόταν μεγάλη την ανάγκη να γράψει, ήθελε να γράψει για τις συνθήκες της εργασίας του και ότι χρειαζόταν χρήματα για να αγοράσει παπούτσια και ενδύματα. Η ελπίδα που είχε στο Θεό δεν τον εγκατέλειπε ποτέ και έτσι σκέφτηκε να γράψει μια επιστολή με παραλήπτη το Χριστό, να του αφηγηθεί τα προβλήματά του. Πήρε το μολύβι του και έγραψε:
-Χριστούλη μου, δεν έχω παπούτσια και ρούχα.
-Στείλε μου τα Σε παρακαλώ.
-Ξέρεις πόσο Σε αγαπώ.
-Αναστάσιος.
Έκλεισε την επιστολή με εμπιστοσύνη και έγραψε στο φάκελο:
“Προς Κύριον Ιησού Χριστό στον παράδεισο”. Στον δρόμο για το ταχυδρομείο συνάντησε τον ιδιοκτήτη ενός γειτονικού καταστήματος. Ο άνδρας τον συμπαθούσε ιδιαίτερα για τον καλό του χαρακτήρα και την αθωότητα του, γνωρίζοντας μάλιστα τι περνούσε αισθανόταν οίκτο γι αυτόν. “Αναστάσιε, πού πηγαίνεις;” Ο Αναστάσιος εμουρμούρισε κάτι και κούνησε την επιστολή που κρατούσε στο χέρι του. “Δώσε μου να την ταχυδρομήσω εγώ, εκεί πηγαίνω τώρα.” Σαστισμένος, ο Αναστάσιος του έδωσε την επιστολή. Ο έμπορος πήρε την

επιστολή και την έβαλε με τις άλλες επιστολές που επρόκειτο να ταχυδρομήσει, και κτυπώντας ελαφρά τον Αναστάσιο στο κεφάλι του είπε να επιστρέψει πίσω και να μην ανησυχεί για την επιστολή.

Ο μικρός Αναστάσιος χαρούμενος επέστρεψε στην δουλεία του το ίδιο και ο έμπορος που συνάντησε στο δρόμο του αυτό το τόσο καλό και εξαιρετικό αγόρι. Από περιέργεια ο έμπορός έριξε μια ματιά στον παραλήπτη. Αμέσως η περιέργειά του οξύνθηκε, άνοιξε την επιστολή και την διάβασε. Συντετριμμένος από συγκίνηση, πήρε κάποια χρήματα, από την τσέπη του και κατόπιν τα έβαλε σε έναν φάκελο και τα έστειλε ανώνυμα στο αγόρι. Ο Αναστάσιος γέμισε από χαρά όταν έλαβε την επιστολή και ευχαρίστησε θερμά τον Θεό.

Μερικές ημέρες μετά από αυτό, ο εργοδότης του τον είδε που ήταν καλύτερα ντυμένος και αμέσως σκέφθηκε “πρέπει να μου έχει κλέψει χρήματα”. Άρχισε να τον κτυπάει. Αλλά, ο Αναστάσιος φώναζε, «δεν έχω κλέψει ποτέ τίποτα στη ζωή μου! Σε παρακαλώ μην με χτυπάς! Ο Χριστούλης μου τα έστειλε! Ο έμπορος που τον είχε βοηθήσει με την επιστολή, είδε τον ξυλοδαρμό από το αφεντικό του και έτσι ζήτησε από τον μικρό Αναστάσιο να δουλέψει κοντά του. Η κατάσταση μεταστράφηκε. Άρχισε να εργάζεται στο επιπλοποιείο του, με αποτέλεσμα οι ώρες εργασίας να μειωθούν, να έχει χρόνο για εκκλησιασμό, να εντρυφεί στην Αγία Γραφή, να πηγαίνει σχολείο, ενώ σύντομα η οικογένεια του τον ακολούθησε στην Κωνσταντινούπολη. Στην Πόλη κάθισε συνολικά 7 έτη και σε ηλικία 20 ετών την εγκατέλειψε, παρότι δεν ολοκλήρωσε την μόρφωση του, για να πάει στο Λιθί της Χίου να εργαστεί ως δάσκαλος.

Στη Χίο

Ήταν 20 ετών όταν έφτασε στη Χίο. Έχοντας την ανάλογη γραμματική και θεολογική γνώση υπηρετεί ως γραμματοδιδάσκαλος στο Λίθι. Όλοι όσοι τον γνωρίζαν τον θαυμάζουν και τον αγαπούν λόγω του εμφανούς ψυχικού του κάλλους και των ποικίλων αρετών του. Εκεί αρχικά θα γνωρίσει τον μεγάλο ευεργέτη του Ιωάννη Χωρέμη, ένα εύπορο τοπικό άρχοντα, ο οποίος εξαιτίας ενός περιστατικού που είχε συμβεί κατά την μεταφορά του Αγίου από την Συληβρία προς την Κωνσταντινούπολη (ένας ανηψιός του Χωρέμη τον βοήθησε να επιβιβαστεί στο πλοίο γιατί δεν είχε χρήματα), τον έθεσε υπό την προστασία του. Ο Άγιος Νεκτάριος όμως είχε αποφασίσει πλέον να εξέλθει της κοσμικής ζωής. Στη Νέα Μονή της Χίου μετά από τριετή δοκιμασία, στις 7 Νοεμβρίου 1876, λαμβάνει το αγγελικό σχήμα με το όνομα Λάζαρος, σε ηλικία 30 χρονών. Ένα χρόνο αργότερα στις 15 Ιανουαρίου 1877 χειροτονείται διάκονος από τον μητροπολίτη Χίου, Γρηγόριο και μετονομάζεται σε Νεκτάριο. Ο Άγιος Νεκτάριος είχε κλίση προς

το μοναχισμό, που επιθυμούσε πάνω από όλα και όχι τόσο στον κοσμικό βίο έστω και ως κληρικός. Οι πιέσεις όμως που του ασκήθηκαν λόγω των χαρισμάτων του λόγου και της μορφώσεώς του, τελικά τον έστρεψαν προς τον κοσμικό κλήρο, αν και ποτέ δε λησμόνησε μέχρι τέλους της ζωής του, τον μοναχισμό.

Ανώτερες θεολογικές σπουδές

Στη Χίο φοιτά στο γυμνάσιο αλλά ο μεγάλος σεισμός του 1881 τον αναγκάζει να πάει στην Αθήνα, όπου ολοκληρώνει τις γυμνασιακές σπουδές του στο Βαρβάκειο, παίρνοντας απολυτήριο ως κατ' οίκον διδαχθείς. Τον ίδιο χρόνο ταξιδεύει στην Αλεξάνδρεια, για να συναντήσει τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Σωφρόνιο. Ο Σωφρόνιος, τριετής ήδη στον πατριαρχικό θρόνο εντυπωσιάστηκε από τον Νεκτάριο και με βάση τις πολύ καλές συστάσεις που είχε, τον έστειλε στην Αθήνα ξανά, να φοιτήσει στη θεολογική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο Νεκτάριος εκεί διέπρεψε, και μάλιστα, πρώτευσε στο διαγωνισμό σχολικής κοσμητείας στο «Παπαδάκειο κληροδότημα», με αποτέλεσμα να κερδίσει υποτροφία σπουδών στη θεολογική σχολή, κάτι που τον ανακούφισε πολύ, καθότι ο ευεργέτης του Ιωάννης Χωρέμης είχε φύγει από τη ζωή, με αποτέλεσμα να βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση. Αφού έλαβε το πτυχίο του (1885), πάλι αναχώρησε προς την Αλεξάνδρεια.

Στην Αλεξάνδρεια

Στην Αλεξάνδρεια όλα έβαιναν καλώς για τον Νεκτάριο. Άμεσα, με την επιστροφή του, χειροτονείται Ιερέας και 5 μήνες αργότερα τοποθετείται γραμματέας του Πατριάρχη παίρνοντας το αξίωμα του Αρχιμανδρίτη. Εν συνεχεία μέσα σε δύο μήνες, πείθοντας για την ρητορική του ικανότητα, ανελίχθηκε σε ιεροκήρυκα ενώ έλαβε και θέση Πατριαρχικού επιτρόπου. Μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα ο Νεκτάριος ανήλθε στην ιεραρχία του πατριαρχείου όντας ένας πολύ έμπιστος άνθρωπος στο πλευρό του Πατριάρχη. Στις 15 Ιανουαρίου του 1889 θα ανακηρυχτεί επίσκοπος Πενταπόλεως Λιβύης μετά από την κοίμηση του επισκόπου της περιοχής Νείλου. Το πρακτικό της χειροτονίας του διασώζεται μέχρι και σήμερα (Πρακτικό εκλογής κωδ.66, σελ. 394). Με μεγάλη ταπείνωση δέχτηκε το αξίωμα της αρχιερωσύνης και είναι αξιοσημείωτο να αναφέρουμε τι έλεγε προς τον Κύριο: «Κύριε διατὶ μὲ ἀνύψωσες εἰς τοσούτον μέγα ἀξίωμα; Ἐγὼ σοῦ ἐζήτησα νὰ γίνω μόνον Θεολόγος κι ὄχι Μητροπολίτης. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας Σοῦ ἐζήτησα νὰ γίνω ἕνας ἁπλὸς ἐργάτης τοῦ Θείου Λόγου Σου, καὶ Σύ, Κύριε, τώρα μὲ δοκιμάζεις μὲ τόσα πράγματα. Ἀλλ᾽ ὑποτάσσομαι, Κύριε, εἰς τὸ θέλημά Σου, καὶ δέομαι: καλλιέργησε ἐντός μου τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ τὸν σπόρον τῶν λοιπῶν ἁγίων ἀρετῶν, δι᾽ ὧν τρόπων γνωρίζεις, καὶ ἀξίωσόν με νὰ ζήσω πάσας τὰς ἐπὶ γῆς

ἡμέρας μου συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ μακαρίου Παύλου, ὅστις λέγει: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Και ο Κύριος εισάκουσε τη δέηση του ταπεινού Ιεράρχου. Οι αρετές του Αγίου διεδόθηκαν παντού και όλοι μιλούσαν με θαυμασμό για το θησαυρό που τους χάρισε ο Θεός.

Αυτή η ραγδαία άνοδος του Νεκταρίου, δεν πέρασε απαρατήρητη από τους υπολοίπους επισκόπους. Ο Σωφρόνιος πλησίαζε τα 90 χρόνια ζωής πλέον και η κούρσα της διαδοχής είχε ξεκινήσει. Ο λαός ο οποίος είχε ευεργετηθεί από το πολυποίκιλο έργο του Νεκταρίου (κυρίως φιλανθρωπικό αλλά και ποιμαντικό και αντιαιρετικό) επιθυμούσε την άνοδο του στον πατριαρχικό θρόνο και σε συνδυασμό με την εύνοια του Σωφρονίου καθίστατο η πρώτη επιλογή. Οι αντίπαλοί του γνωρίζοντας όλα αυτά, αποφάσισαν να τον παραμερίσουν, κατηγορώντας τον, πως ήθελε να ανατρέψει το Σωφρόνιο από τον θρόνο, αλλά και με αόριστες κατηγορίες ηθικής φύσεως. Επίσης είχαν μαζί τους και μερίδα κληρικών, οι οποίοι πίστευαν ότι η τακτική που ακολουθούσε ο Νεκτάριος ως επίσκοπος, δηλαδή λιτότητας και πενίας της εκκλησίας, θα επηρέαζε την οικονομική κατάσταση του Πατριαρχείου, το οποίο χωρίς οικονομική δύναμη θα γινόταν έρμαιο των διαφόρων πολιτικών ή εθνικών πιέσεων.

Η δίωξη και η επιστροφή στην Αθήνα

Ο Σωφρόνιος που πληροφορήθηκε τις κατηγορίες, που ισχυρίζονταν ότι έπραξε το αγαπημένο του παιδί, πείστηκε για την αλήθεια των ισχυρισμών. Αποτέλεσμα ήταν η άμεση εντολή, για παύση της ιδιότητάς του. Κάτι που ήταν εκκλησιαστικά παράνομο, καθότι σύμφωνα με το εκκλησιαστικό δίκαιο έπρεπε να παρουσιαστεί ο Νεκτάριος ενώπιον συνόδου η οποία θα εξέταζε, μετά ακροάσεως του κατηγορουμένου, τις κατηγορίες. Ο Νεκτάριος δεν θέλησε να τραβήξει το σχοινί στα άκρα και ανεχώρησε από την Αλεξάνδρεια, εν αντιθέσει με τους αντιπάλους του, οι οποίοι θέλησαν την οικονομική και ηθική εξόντωση του. Πέραν δηλαδή του ότι φρόντισαν να σπιλώσουν το όνομα του στην Αθήνα και την Κωνσταντινούπολη, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να εργαστεί οπουδήποτε, παρακρατούσαν και τους μισθούς του.

Ο Νεκτάριος βρέθηκε ενώπιον ακόμα μιας πολύ δύσκολης κατάστασης, όπως από μικρή ηλικία πολλές φορές είχε βρεθεί. Ο ίδιος ενοικίασε ένα μικρό δωμάτιο στα περίχωρα των Αθηνών, αλλά αδυνατούσε να πληρώσει το ενοίκιο, ενώ δεν είχε χρήματα να τραφεί. Η παράλληλη διαπόμπευσή του, ακόμα και σε κυβερνητικά κλιμάκια δυσχαίρεναν την δυνατότητα εύρεσης εργασίας. Προσπαθούσε μέσω του Αρχιεπισκόπου Γερμανού να βρει μια θέση ιεροκήρυκα. Ο ίδιος παρά την συμπάθεια που έτρεφε προς το πρόσωπό του, αδυνατούσε λόγω πιέσεων από την σύνοδο να τον βοηθήσει. Έφτασε μέχρι τον υπουργό παιδείας και εκκλησιαστικών, που όμως

του διεμήνυσε, ότι λόγω του νόμου (ο Νεκτάριος δεν είχε ελληνική υπηκοότητα) αδυνατούσε.

Μετά από λίγο καιρό, τελικά ο Άγιος Νεκτάριος διορίστηκε ιεροκήρυκας χάρη στη βοήθεια ενός ανθρώπου ονόματι Μελά ο οποίος ήταν μέλος της κυβέρνησης και τον είχε γνωρίσει στην Αλεξάνδρεια. Μεσολαβώντας στο γραφείο του υπουργού διορίστηκε εν τέλει ιεροκήρυκας στη Χαλκίδα. Η φήμη όμως που τον ακολουθούσε ακόμα παρέμενε. Πέρασε δύσκολες στιγμές καθότι υπήρχε μεγάλη καχυποψία σε βάρος του, από τις κατηγορίες που τον ακολουθούσαν. Αποτέλεσμα αυτού ήταν, άνθρωποι από την Αθήνα αλλά και ντόπιοι να τον αποδοκιμάζουν στις ομιλίες του, στιγματίζοντας τον.

Η αποκατάσταση της αλήθειας

Το 1891, δύο έτη μετά από τις κατηγορίες που του εξαγγέλθηκαν και την απομάκρυνσή του από την Αλεξάνδρεια, στην κυβέρνηση ακόμα γίνονταν προσπάθειες για την αποπομπή του από τη θέση που κατείχε. Τότε αποκαλύφθηκε πλήρως το σχέδιο κι η πλεκτάνη που είχε στηθεί σε βάρος του. Όλα ξεκίνησαν από την αποκάλυψη ότι δεν έπαιρνε τα χρήματα που του οφείλονταν και εργαζόταν αμισθί επί της εποχής της επισκοπείας του. Επίσης παρότι παρέμενε δικαιωματικά επίσκοπος Πενταπόλεως, αφού είχε παράνομα εκδιωχθεί δεν ελάμβανε χρήματα. Εν συνεχεία καθαρίστηκε το όνομά του από κάθε είδους ανάμιξη σε σκάνδαλο ηθικού χαρακτήρος και από παντός είδους ραδιούργες προσπάθειες σε βάρος του πατριάρχη. Αυτό, ειδικά μετά την σκληρή συμπεριφορά του ποιμνίου, τον έκανε συμπαθή ενώπιον του λαού στη Χαλκίδα. Άρχισε τότε με περισσή άνεση να κηρύττει. Γρήγορα η φήμη του εξαπλώθηκε μακρύτερα από την Χαλκίδα, ενώ ο λαός έδειξε μεγάλη συμπάθεια στο πρόσωπό του, όταν χήρεψε η θέση του τοπικού επισκόπου, σχεδόν απαιτώντας την άνοδό του στο θρόνο.

Η Ριζάρειος σχολή

Το 1892 και 1893 διορίστηκε ιεροκήρυκας στο νομό Λακωνίας και Φθιωτοβοιωτίας αντίστοιχα. Ο Νεκτάριος πραγματοποιούσε διαρκώς περιοδείες σε χωριά και πόλεις κηρύττοντας, την ώρα που φίλοι του προσπαθούσαν να τον μεταθέσουν στη Ριζάρειο σχολή Αθηνών. Όταν έγινε αντιληπτό άρχισαν πάλι κάποιοι ψίθυροι, οι οποίοι τελικά δεν κατάφεραν να αποτρέψουν τον Νεκτάριο από το να γίνει διευθυντής της Αθηναϊκής θεολογικής σχολής της εποχής, που επί των ημερών του γνώρισε μεγάλη αίγλη.

Τον Μάρτιο του 1894 διορίστηκε ως διευθυντής της σχολής. Εργάζεται με ζήλο Θεού για την εμφύτευση του ιερού ζήλου της ιεροσύνης στους ιεροσπουδαστές του, αλλά και την ἐπαγγελματική τους ἀποκατάσταση, την αναμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος της σχολής, ακόμη και για την καλυτέρευση του φαγητού και την άθληση. Κατάφερε να χορηγούνται τέσσερις υποτροφίες κάθε χρόνο για μαθητές προερχόμενους από τη Μικρά Ασία. Το κυριότερο είναι ότι αποτελεί για αυτούς ένα ζωντανό παράδειγμα. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη λατρευτική ζωή και ανέδειξε ως λατρευτικό κέντρο το ναό του Αγίου Γεωργίου της Ριζαρείου και τη σχολή πνευματικό ίδρυμα προσκαλώντας επιστήμονες να δίνουν διαλέξεις. Η προσευχή του ήταν το σημαντικότερο λίπασμα για την άνθηση της σχολής. Παράλληλα ασκούσε και λειτουργικό, κηρυκτικό, εξομολογητικό και φιλανθρωπικό έργο. Σχετίζεται με τον πάπα-Πλανά και παίρνει μέρος στις αγρυπνίες στο εκκλησάκι του Αγίου Ελισσαίου όπου έψαλλαν οι Παπαδιαμάντης και Μωραϊτίδης. Οι αμφιβολίες που υπήρχαν πλέον περί του Νεκταρίου δεν ήταν τόσο για τις κατηγορίες του παρελθόντος, χωρίς όμως και να εκλείψουν, αλλά κατά πόσον αυτός ο λεγόμενος και «δεσποτοκαλόγερος», θα ήταν δυνατόν με τις παλαιές και θρησκευτικές αντιλήψεις του, να μπορέσει να πετύχει στο έργο που του ανατέθηκε, καθώς η Ριζάρειος σχολή ήταν μεν θεολογική σχολή, ήταν δε σχολή που φοιτούσαν και πολλά παιδιά ευκατάστατων Αθηναίων και άλλων αρχόντων και πολιτικών της εποχής, που δεν θα γίνονταν απαραίτητα ιερείς ή θεολόγοι, αλλά επιστήμονες. Σύντομα όμως κάμφθηκαν όλες οι αντιρρήσεις από το ρηξικέλευθο τρόπο διαπαιδαγώγησης του Νεκταρίου.

Το έργο του στη Ριζάρειο

Το έργο του στη Ριζάρειο ήταν οργανωτικό, εκπαιδευτικό, συγγραφικό και παιδαγωγικό. Σύντομα οργάνωσε την σχολή με πρότυπα τα οποία αφορούσαν τον εκκλησιαστικό ορθόδοξο τρόπο σκέψης. Όμως αυτό στο οποίο ήταν αξεπέραστος ήταν η παιδαγωγική του σκέψη. Κάποτε όταν μαθητές της Ριζαρείου ήρθαν στα χέρια, ο ίδιος αντί να τους τιμωρήσει, αυτοτιμωρήθηκε, θεωρώντας εαυτόν υπαίτιο, με ασιτία 3 ημερών. Σύντομα το παράδειγμα του έγινε ανάμεσα στους τροφίμους δείκτης και η σχολή επί των ημερών του απέκτησε μεγάλη αίγλη. Άλλοτε βρέθηκε ξυπόλητος ενώπιον των μαθητών να αγορεύει, διότι εισερχόμενος στην αίθουσα είδε ένα φτωχό ο οποίος τον παρεκάλεσε, αν μπορούσε να τον βοηθήσει ώστε να αποκτήσει παπούτσια, καθότι δεν είχε. Ο Νεκτάριος αμέσως έβγαλε τα δικά του και τα παρέδωσε προς κατάπληξη των πάντων. Άλλοτε σε μια διαμάχη μεταξύ των επιστατών για το ποιος ήταν υπεύθυνος καθαριότητας των αποχωρητηρίων, ο ίδιος έλυσε τη διαφορά τους, καθαρίζοντάς τες. Τέτοια και άλλα πλείστα παραδείγματα τον ανέδειξαν και σύντομα τον έκαναν στην τότε

μικρή Αθήνα ακουστό και κοσμαγάπητο.

Την ίδια εποχή επιδόθηκε σε μεγάλο συγγραφικό έργο. Πολλά έργα τα διέθεσε στο λαό και τους θεολόγους δωρεάν, επειδή αδυνατούσαν να τα αγοράσουν, λόγω της φτώχιας. Χωρίς κανένα κέρδος, με γνώμονα μόνο την ψυχική ωφέλεια, πένητας από μικρός, ασκητής και ολιγαρκής, ουδέποτε ενδιαφέρθηκε για την αυτοπροβολή και το κέρδος. Όταν τον κατηγορούσαν ουδέποτε αντιδικούσε, παρέμενε πράος και έλεγε πάντα πως ο Θεός θα δικαιώσει το δίκαιο και την αλήθεια. Ταπεινός, μοναχικός και παρόλα αυτά προσηνής, ο ήδη σεβάσμιος γέροντας Νεκτάριος έγινε παράδειγμα ανιδιοτελούς προσφοράς και αγάπης στους πονεμένους συνανθρώπους του στις δύσκολες εποχές που διένυαν. Η ταπεινοφροσύνη και το αίσθημα ευθύνης που τον διακατείχε για το έργο που επιτελούσε, καταδείχθηκε την εποχή που πέθανε ο Πατριάρχης Σωφρόνιος, όταν του ζητήθηκε να τον διαδεχθεί και ο ίδιος αρνήθηκε.

Η φτώχεια την εποχή που διετέλεσε ο Νεκτάριος διευθυντής της Ριζαρείου ήταν κανόνας και ταυτόχρονα το ηθικό των Ελλήνων, ειδικά μετά την αποτυχία, το 1897 με τον ελληνοτουρκικό πόλεμο, βρισκόταν στο ναδίρ. Ο ίδιος όμως με την ελεημοσύνη ως όπλο και το λόγο του ευαγγελίου τόνωνε την τότε αθηναϊκή κοινωνία, η οποία προσέτρεχε συχνά στα κηρύγματά του για να πάρει την συμβουλή του. Ο ίδιος διετέλεσε διευθυντής της Ριζαρείου Σχολής 14 συναπτά έτη ως και το 1908, οπότε και για λόγους υγείας εγκατέλειψε τη θέση του.

Στην Αίγινα

Στην Αίγινα ο Άγιος Νεκτάριος εγκαταστάθηκε το 1908, η ιστορία όμως της εγκατάστασης του πηγαίνει αρκετά νωρίτερα στο χρόνο. Ο Νεκτάριος ποτέ στη ζωή του, δεν απέβαλε την έντονη επιθυμία του για το μοναχικό βίο. Αυτή η επιθυμία ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο κατά την επίσκεψη του στο Άγιο Όρος και την σύνδεσή του με το γέροντα Δανιήλ το 1898. Έκτοτε έψαχνε ένα τόπο να στεγάσει ένα μοναστήρι για το τέλος της ζωής του, ένα «Εκκλησιαστικό Παρθενώνα», όπως έλεγε. Πιο έντονη και ίσως επιτακτική έγινε αυτή η ανάγκη, όταν 4 γυναίκες που ήσαν μόνες και συνδέονταν μαζί του, με σχέση πνευματικής καθοδήγησης, θέλησαν να μονάσουν υπό την εποπτεία του. Έτσι τελικά βρήκε ένα παλαιό εγκαταλελειμμένο μοναστήρι στην Αίγινα στη θέση Ξάντος στο οποίο και αποφάσισε να στεγάσει τις 4 μοναχές και άλλες 3 που ήδη μόναζαν στο νησί. Το μοναστήρι άρχισε να επαναλειτουργεί το 1904 υπό την καθοδήγησή του, παρότι αυτός ακόμα βρισκόταν στην Ριζάρειο σχολή.

Η εμφάνισή του στην Αίγινα όμως συνδυάστηκε από δύο γεγονότα, με αποτέλεσμα να γίνει άμεσα λαοφιλής. Ο Νεκτάριος αρχικά θεράπευσε έναν δαιμονισμένο νέο

κάτι που γρήγορα μαθεύτηκε. Οι χωρικοί τότε τον επισκέφτηκαν ζητώντας του να λειτουργήσει και να δεηθεί στον Θεό να βρέξει, διότι είχε 3 χρόνια να βρέξει στο νησί με αποτέλεσμα να έχει προκληθεί εκτεταμένη ανομβρία και οικονομική ζημία. Ο ίδιος με σύσσωμη παρουσία των νησιωτών, λειτούργησε και την ίδια μέρα άρχισε να βρέχει. Αυτά, εκλείφθηκαν ως θεϊκά σημάδια από τους Αιγινίτες, με αποτέλεσμα να θεωρούν Άγιο τον Νεκτάριο, ακόμα και εν ζωή.

Το 1908 παραιτήθηκε από σχολή για λόγους υγείας αλλά και γήρατος και αφοσιώθηκε στο μοναστήρι. Η χάρη του και η φήμη διαρκώς μεγάλωνε με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος δωρεών να κατευθύνεται στο μοναστήρι και μέσα σε 4 χρόνια επιτεύχθηκε να μεγαλώσει τόσο, ώστε να χωράει 15 μοναχές. Τα χρήματα κατευθύνονταν κυρίως στους φτωχούς του νησιού. Μεγάλο μέρος λαού και πιστών κατευθυνόταν προς το μοναστήρι, από διάφορα μέρη της Ελλάδας, για να δει ή να πάρει την ευχή του ήδη ξακουστού Νεκταρίου, κάτι που βοηθούσε και τους νησιώτες να ανασάνουν οικονομικά.

Το έργο του στην Αίγινα

Παρότι ήταν μεγάλος σε ηλικία όταν αποσύρθηκε στην Αίγινα, δεν έπαψε ποτέ να εργάζεται είτε πνευματικά, υπέρ της εκκλησίας, είτε και χειρωνακτικά για την διεύρυνση του μοναστηριού. Το έργο πλέον είχε χαρακτήρα ποιμαντικό, λειτουργικό, λατρευτικό, εξομολογητικό, παρηγορητικό. Στάθηκε στους ανθρώπους του νησιού σαν αδελφός, βοηθός, συμπαραστάτης, οδηγός και συνοδοιπόρος της ζωής. Τα χρόνια μέχρι το τέλος της ζωής του, έμελλε να είναι πολύ ταραγμένα. Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους που έφεραν ηθική ανάταση και κάποια ευφορία οικονομική και πνευματική, ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ήρθε να σκιάσει την Ελλάδα. Φτώχεια, ανέχεια και όλα τα συνεπακόλουθα ενός βασανισμένου τόπου και λαού μαζί με τα σύνδρομα του φόβου και των στερήσεων εμφανίζονταν απειλητικά σε αυτά τα ταραγμένα πολιτικά χρόνια για την Ελλάδα. Ο ίδιος όμως πάντα βοηθός, παρηγορητής, γνωρίζοντας από μικρός τις δυσκολίες του κόσμου κήρυττε την ελπίδα και το Θεό για ένα καλύτερο μέλλον, που πάντα όπως έλεγε στεκόταν κραταιός δίπλα στον πιστό λαό. Γι’ αυτό και ο Άγιος Νεκτάριος για τους Αιγινίτες υπήρξε κάτι παραπάνω από ένας μοναχός που εγκαταστάθηκε στο νησί τους.

Η ποιμαντική αγωγή του ποιμνίου, μακρύτερα από τα στενά όρια του νησιού, ήταν πάντα μέλημά του, έτσι συνέχισε το συγγραφικό του έργο, που πλέον αναγνωριζόταν τόσο από τον τύπο της εποχής για την επιστημονική εγκυρότητά του, όσο και από μεγάλα πνευματικά ιδρύματα της εποχής. Επίσης διέθετε περισσότερο χρόνο για προσευχή κάτι που αγαπούσε, ιδιαίτερα προς την Παναγία,

που θεωρούσε μητέρα του, όπως έλεγε. Ποτέ παρά τον κλονισμό της υγείας του δεν έπαψε όμως να προσφέρει ακόμα και χειρωνακτικά. Μάλιστα συνεισέφερε στην ανέγερση νέων κοιτώνων της μονής, στη διάνοιξη δρόμων προς το μοναστήρι, ασχολείτο με την κηπουρική και άλλες χειρωνακτικές εργασίες που πάντα τις θεωρούσε τιμή. Πάντα ανέφερε πως καμία εργασία δεν είναι ντροπή, αντιθέτως είναι ευλογία Θεού.

Οι δυσκολίες και οι πίκρες ποτέ δεν έλλειψαν. Παρότι είχαν περάσει πάνω από 10 χρόνια από την επαναλειτουργεία της μονής, ο Μητροπολίτης Αθηνών Θεόκλητος αρνείτο να αναγνωρίσει την μονή, παρά την αρχική συγκατάθεσή του. Το πρόβλημα αυτό μεγάλωνε, διότι η μονή δεν αποκτούσε νομική προσωπικότητα με αποτέλεσμα να αδυνατεί να κρατήσει τις κληρονομιές και όποια αλλα οικονομικά ωφελήματα είχε από πιστούς με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει το φιλανθρωπικό έργο. Κάποιοι δηλαδή, άφηναν κληρονομιές υπέρ του μοναστηριού, που το μοναστήρι αδυνατούσε να αποδεχτεί λόγω της νομικής ανυπαρξίας του. Ο Μητροπολίτης δε, είχε δυσαρεστηθεί από την τροπή που έλαβε η εξέλιξη του μοναστηριού, με αποτέλεσμα να είναι ανένδοτος. Ο Νεκτάριος προσπάθησε με διάφορους τρόπους να τον μεταπείσει, όμως μέχρι τέλους της ζωής του, δεν είδε το αίτημά του να πραγματοποιείται.

Τα τελευταία χρόνια

Ο Νεκτάριος αρχικά αφού τελείωσε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, και ο Θεόκλητος αποπέμφθηκε λόγω του αναθέματος στον Βενιζέλο μαζί με τους υπολοίπους επισκόπους, πίστεψε πως τα πράγματα ίσως εξομαλυνθούν. Η αρχική αισιοδοξία όμως διεκόπη όταν 1918 κατηγορήθηκε από μητέρα μοναχής για ανηθικότητα. Γρήγορα όμως εξετάσεις και έρευνες του εισαγγελέα Αθηνών κατέδειξαν το ψεύδος της μητέρας της κόρης, η οποία οικειοθελώς είχε προσχωρήσει στο μοναστήρι. Εξαιτίας αυτού του λόγου, αλλά και κληρικών οι οποίοι στο νησί τον φθονούσαν, πιστεύοντας ότι τους παίρνει όλη την «πελατεία» και τον κατηγορούσαν πισώπλατα, ουσιαστικά δεν κατάφερε να πραγματοποιήσει το όνειρό του, την αναγνώριση του Μοναστηριού. Πάντα όμως πιστός στο Ευαγγέλιο, το παράδειγμα του Χριστού, τα γραφέντα του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη, πίστευε απόλυτα στη δικαιοσύνη του Θεού. Ήταν πράος, ήρεμος, υπομονετικός σε όλες αυτές τις κατηγορίες και εξευτελισμούς που κατά καιρούς τον υπέβαλαν.

Το τέλος της ζωής του ήταν επίπονο. Η χρόνια ασθένεια του προστάτη, μαζί με τα περασμένα χρόνια της ηλικίας του και κακοπάθειες της ζωής τον ταλαιπωρούσαν. Ακόμα και τότε είχε σχέδια. Ήθελε να δημιουργήσει ένα εκπαιδευτήριο. Τελικά δεν πρόλαβε. Το 1920 εισήχθη στο Αρεταίειο νοσοκομείο Αθηνών, όπου διεγνώσθη

καρκίνος του προστάτη. Στις 9 Νοεμβρίου του ιδίου έτους ο Άγιος Νεκτάριος εκοιμήθη. Το τίμιο λείψανο του Αγίου ευωδίαζε και ευώδες μύρον εξέβλυζε από το πρόσωπό του. Αυθημερόν μεταφέρθηκε στην Αίγινα, στο Μοναστηράκι του κι εψάλη η εξόδιος ακολουθία και ετάφη εν συρροή κλήρου και λαού. Η είδηση της κοίμησής του κλόνισε από άκρη σε άκρη την Ελλάδα.

Ο τάφος του ανοίχτηκε επανειλημμένα κατά τα επόμενα χρόνια και για είκοσι και πλέον έτη το σώμα του ήταν σώον και αδιάφθορον, εκχέον την άρρητον ευωδίαν της αγιότητος ως μυροθήκη του Αγίου Πνεύματος. Αλλ' ύστερον διελύθη, κρίμασιν οις οίδεν ο Θεός, ως διελύθησαν πολλά αδιάφθορα λείψανα αγίων. Στις 2 Σεπτεμβρίου του 1953 έγινε η ανακομιδή των χαριτόβρυτων λειψάνων του, υπό του Μητροπολίτη Ύδρας Προκοπίου, παρισταμένων και άλλων κληρικών, μοναχών και πλήθους λαού. Μια άρρητη ευωδία πλημμύρισε την περιοχή. Το 1961 έγινε η επίσημος αναγνώρισις του Αγίου από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

"Μέγας ο Κύριος ημών και της μεγαλοσύνης Αυτού ουκ έσται πέρας, ο δοξάζων τους δοξάσαντας αυτού" ως αψευδώς επηγγήλατο. Όντως ο Άγιος Νεκτάριος είναι ο Άγιος του αιώνος μας, ο γλυκύς, ο πράος, ο ανεξίκακος, ο ταπεινός και δια τούτο έλαβε και λαμβάνει τόση χάρη από τον Κύριος της Δόξης. Ο συμπαθής Άγιος να παρέχει ενί εκάστω, εν παντί και πάντοτε την πατρική και σωστική αντίληψίν του και βοήθειαν.

Το δωμάτιο στο οποίο εκοιμήθη, έχει σήμερα μετατραπεί σε μικρό ναό στο δεύτερο όροφο του Αρεταιείου νοσοκομείου, που κοσμείται από εικόνες του Αγίου και τάματα πιστών για ανάρρωση των συγγενών τους που νοσηλεύονται στην κλινική.

Ο Άγιος Νεκτάριος θεωρείτο από τους κατοίκους του νησιού της Αίγινας εν ζωή Άγιος. Τα γεγονότα όμως που περιγράφουν οι μοναχές, ο Κωστής Σακκόπουλος, φίλοι, ιερείς, νησιώτες είναι πραγματικά αξιοθαύμαστα και εξηγούν τη σημερινή λαοφιλία. Ένα από τα πολλά καταγεγραμμένα θαύματα συνέβει όταν στο διπλανό κρεβάτι που νοσηλευόταν ο Άγιος, βρισκόταν και ένας παραπληγικός, ο οποίος αδυνατούσε να περπατήσει. Τότε ακουμπώντας την φανέλα του κεκοιμημένου Άγίου πάνω του, θεραπεύτηκε. Η φήμη αυτή μάλιστα έδωσε ελπίδα στο λαό, ειδικά σε μια περίοδο όπου το Ελληνικό όνειρο της Πόλης έγινε συντρίμμια με τη πυρπόληση της Σμύρνης.

Απολυτίκιο

Σηλυβρίας τον γόνον και Αιγίνης τον έφορον, τον εσχάτοις χρόνοις φανέντα αρετής φίλον γνήσιον, Νεκτάριον τιμήσωμεν πιστοί, ως ένθεον θεράποντα

Χριστού, αναβλύζει γαρ ιάσεις παντοδαπάς, τοις ευλαβώς κραυγάζουσι. Δόξα τω σέ δοξάσαντι Χριστώ, δόξα τω σέ θαυματώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δια σού, πάσιν ιάματα.

Από το βιβλίο Διδαχές του Άθωνα, ο μοναχός Ιωσήφ μιλώντας για τον Άγιο Νεκτάριο λέει τα εξής:

Η ολοκλήρωση στον μοναχισμό (Μνήμη Αγίου Νεκταρίου)

Ο σήμερον εορταζόμενος Άγιος με το μέγεθος της αγιαστικής του καταστάσεως, που απεκόμισε δια της ορθής του πολιτείας, συνεκλόνισε τον κόσμο ολόκληρο. Είναι δε πραγματικά ένα παρήγορο όνομα εις όλα τα στόματα των πιστών. Για την Εκκλησία μας αυτό δεν είναι παράδοξο, διότι οδηγεί τα τέκνα της εις αυτό το ύψος και σ' αυτές τις διαστάσεις. Σε μας όμως, που πραγματικά μας περισφίγγουν οι τόσες μας αδυναμίες, είναι ένα παρήγορο σημείο, το ότι και στις δύσκολες αυτές ημέρες βρίσκονται ομοιοπαθείς με μας άνθρωποι, οι όποιοι όχι μόνο απλώς κατενίκησαν τα πάθη τους, επέρασαν από την παρά – φύσι στην κατά φύσι ζωή, αλλά επέρασαν και τις φυσικές διαστάσεις και έφθασαν στην υπέρ – φύσι, μέσα στον αγιασμό, στο τέρμα της τελειότατης επαγγελίας που είναι αύτη η υιοθεσία. Ο σημερινός λοιπόν Άγιος είναι ακριβώς αυτού του ύψους.

Εκείνο το οποίο εχαρακτήριζε πάντοτε αυτό τον ουρανομήκη φωστήρα της Εκκλησίας μας, ήτο ότι από την μικρή του ηλικία επερίσσευσε μέσα του η αγάπη προς τον πλησίον και η πίστι προς τον Θεό.

Κάποτε, όταν εταξίδευε με το καράβι, συνέβη μεγάλη τρικυμία. Αυτός ήτο πολύ νέος. Οι άλλοι εφοβήθησαν, αυτός όμως με την παιδική του απλότητα και την ακεραία του πίστι προς τον Θεό, είπε σαν προσευχή, αλλά και σαν απορία προς τους συμπλέοντας: «Καλά, πώς είναι δυνατό ο Θεός τον οποίο πιστεύομε και επικαλούμεθα, να μας αφήση να χαθούμε και να μην μας σώση;» Και πράγματι δεν διεψεύσθη, διότι όντως εκινδύνευσαν αλλά εσώθησαν.

Εκείνο το οποίο, όπως είπα, τον εχαρακτήριζε ήταν η αγάπη προς τον πλησίον. Αυτή τον παρακινούσε, ούτος ώστε εάν κάτι εμάνθανε από την Γραφή, ή από κάποιο πατερικό κείμενο το οποίο συντελούσε προς μετάνοια και σωτηρία, ήθελε να το μεταδώση και στον πλησίον του. Και έγραφε την πρότασι σε χαρτάκια και την έβαζε, κάπου, ή την εσκόρπιζε σε σημεία που επίστευε ότι θα ημπορούσε κάποιος να την διαβάση. Με αυτό τον τρόπο τότε, της παιδικότητός του, εφήρμοζε την προς τον πλησίον αγάπη. Ήτο ένα δείγμα, του τι περιείχε μέσα στην αγία του ψυχή, διότι βλέπετε, αγκάλιασε όλο το πλήρωμα των πιστών, στα τετραπέρατα της οικουμένης.

Όπου επικαλούνται το γλυκύ του όνομα, εκεί παρίσταται με την θαυματουργική του ενέργεια. Σαν ποταμός ρέουν τα θαύματα, τα οποία ακριβώς πηγάζουν από την πλήρη αγάπης καρδία του, που συνεχώς θέλει να συμπαρίσταται στον πανανθρώπινο πόνο.

Αυτός, διαπιστώνοντας την παχυλή αγνοία που ευρίσκετο η φυλή μας, επίστευσε ότι εάν κατορθώση να μάθη γράμματα, θα ημπορούσε να οφελήση τον πλησίον του. Έτσι λοιπόν μέσα στην φροντίδα του αυτή, ευρέθησαν τα κατάλληλα εκείνα όργανα που εβοήθησαν σιγά-σιγά στις κλιμακώσεις της παιδείας, να μεταφερθή από την στοιχειώδη παιδεία στην μέση. Και όταν ετελείωσε τις γυμνασιακές του σπουδές, που ήταν περισσότερο ανώτερες από τις σημερινές, εξασκούσε το επάγγελμα του δημοδιδασκάλου στην νήσο Χίο. Περισσότερο επεδίδετο, όχι τόσο στο να μάθη γράμματα τους μικρούς μαθητές, όσο στο να μεταδώση στους χριστιανούς το νόημα της πίστεως, της χριστιανικής μας αγωγής. Εκεί ήτο ο πόθος του.

Αφού διεπίστωσαν οι χριστιανοί της περιφέρειας εκείνης τον πόθο του νέου αυτού μέσα στην παιδεία, εφρόντισαν και τον έστειλαν να προχωρήση σε πανεπιστημιακές σπουδές. Και αφού ετελείωσε, εξεδηλώνετο με τον τρόπο αυτό η πεποίθησί του, ότι ήθελε οπωσδήποτε να πληρώση την γεμάτη χριστιανική αγάπη καρδία του και να ημπορέση να μεταδώση με όλες του τις δυνάμεις στον συνάνθρωπο του τα μέσα της σωτηρίας, της σωστής πίστεως και του βιωματισμού. Αυτό ενόμιζε, ότι θα ημπορούσε να το πετύχη δια της μαθήσεως και του λόγου. Έτσι η νεανική του τότε και αγνή ψυχή επίστευσε, ότι αυτό το εργαλείο της χρειαζόταν. Γι’ αυτό και επεδόθη μέσα στην έκτασι της παιδείας.

Όταν στο Πανεπιστήμιο ετελείωσε την Θεολογία, όπως επιθυμούσε, εγύρισε κατ’ ευθεία προς την Εκκλησία. Προσελήφθη από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας όπου έγινε Επίσκοπος μιας Μητροπόλεως, της λεγομένης Πενταπόλεως. Και η μεγάλη του δράσι ήταν ότι δεν υπεχώρησε ούτε στο παραμικρό, αλλά όλες του τις

δυνάμεις τις διέθετε συνεχώς στο στήριγμα της Εκκλησίας. Εφρόντισε ακόμα και τους ναούς να καλλωπίση, είτε με αγιογραφίες, είτε με τα υπόλοιπα τελετουργικά και λειτουργικά μέσα που τους εχρειάζοντο, ούτος ώστε με αυτό τον τρόπο να ελκύωνται περισσότερο οι πιστοί και να καταρτίζωνται.

Αλλά εδώ ακριβώς απεδείχθη ένα γεγονός· ότι μόνο η προσφορά της προσπάθειας και μόνο το εργαλείο της μαθήσεως, τα οποία διέθετε τότε, δεν ήταν ικανά να ολοκληρώσουν τον πόθο της φλεγόμενης προς το Θεό καρδίας του. Αναζητούσε συνεχώς να εύρη αυτό τον τρόπο, τον οποίο επίστευε μεν ότι υπάρχει, αλλά δεν τον κατείχε, ούτε στον ζήλο τον θερμό, ούτε στην μάθησι. Κάπου άλλου ήτο. Βλέποντας τις ατασθαλίες των ανθρώπων και την σύγκρουσι της εξουσίας και τον υπέρμετρο εναντίο του φθόνο που έφθασε μέχρι διωγμού, φεύγει από την αρχιεπισκοπική του θέσι και επιδίδεται περισσότερο μέσα στην προσπάθεια του αυτή, την οποία συνεχίζει στο να οφελήση τον συνάνθρωπο του.

Διωκόμενος ήλθε στην Ελλάδα. Άρχισε ως ιεροκήρυξ από τον άμβωνα, συγγραφών και εκφωνών πύρινους λόγους περί μετανοίας. Ερμήνευε τα δόγματα και γενικά ολόκληρο την εκκλησιαστική μας παράδοσι. Και εις αυτό τον τομέα επέδειξε ολόκληρο τον ζήλο του, πιστεύοντας ότι μέσω υτού του τρόπου θα εύρισκε αυτό το οποίο περιείχε μέσα στην δίψα της αναζητήσεως του. Εζητούσε να εύρη κάτι, που και αυτός ο ίδιος να ολοκληρωθή και μέσω εκείνου να επιτυχή ολόκληρο την αποστολή του. Έπειτα υπηρέτησε μέσα στην εκκλησιαστική εκπαίδευσι και συγκεκριμένα στην Ριζάρειο σχολή. Προσέφερε πολλούς καρπούς, όπως ήδη αναφέρουν και ζωντανά πρόσωπα, που υπήρξαν μαθηταί του. Ο ζήλος του, η ευσέβεια του δεν εμειώθη ούτε εις αυτό το σημείο· όμως δεν συνήντησε το μυστικό εκείνο το οποίο αναζητούσε η ψυχή του. Ούτε ως ιεροκήρυξ, ούτε ως υπεύθυνος της Ριζαρείου Σχολής επλήρωσε αυτό τον πόθο. Και τότε άλλαξε πάλι, αναζητώντας συνεχώς τους καταλλήλους εκείνους τρόπους που θα ολοκληρωνόταν και αυτός ως προσωπικότης, αλλά και θα ημπορούσε να μεταδώση και στον πλησίο του εξ ολοκλήρου πλέον αυτό το οποίο εχρειάζετο.

Και τότε επίστευσε στις πατερικές γραμμές, ότι αυτό θα το επετύγχανε δια της απολύτου συνεργασίας της Χάριτος. Θα μου πήτε έως τότε δεν υπήρχε μαζί του η Χάρις; Ασφαλώς υπήρχε. Δεν υπάρχει χριστιανός πιστός που να μην έχη μαζί του την Θεία Χάρι. Όμως δεν είχε ακόμη εκείνη την Χάρι, την οποία οι Πατέρες μας ακριβώς επέτυχαν στο τέρμα της αγωνιστικής τους ζωής· εκείνη η οποία πηγάζει από την πράξι και οδηγεί τον άνθρωπο στην θεωρία, στον τέλειο βαθμό του αγιασμού, στο πλήρωμα της Θείας επαγγελίας που είναι η υιοθεσία.

Τότε εγκατέλειψε πλέον όλες τις προσπάθειες αυτές και αποσύρθηκε στην ησυχία. Ιδού πάλι ο θρίαμβος της πατερικής μας παραδόσεως. Ο φλογερός ρήτωρ, ο

επιτυχής ιεράρχης, ο άριστος συγγραφεύς, διεπίστωσε ότι δια της ησυχίας θα έφθανε από την πράξι στην θεωρία, αλλά τον εμπόδιζε ο τρόπος εκείνος του κοινωνισμού. Έτσι απεσύρθη στην ησυχία και εκεί ίδρυσε μικρό μονήδριο, στο οποίο έγινε και πατήρ και προστάτης των μοναζουσών. Μαζί με αυτές, εξασκώντας την ησυχία και εφαρμόζοντας απόλυτα το πατερικό πνεύμα της μοναστικής μας ιδιότητος, επέτυχε το πλήρωμα και ολοκληρώθηκε σαν προσωπικότης.

Εδώ όμως χρειάζεται μια διευκρίνησι. Όπως είπα και πριν, δεν του έλειπε το εφόδιο της εισόδου προς τον αγιασμό και το ευρήκε τότε μόνο. Το κρατούσε, το συνέχιζε. Αλλά εκεί το ολοκλήρωσε. Μέσα λοιπόν στην ησυχία ολοκλήρωσε την προσωπικότητα του· επέτυχε τον θρίαμβο του αγιασμού· έγινε φωστήρας τέλειος· ετέθη επί την λυχνία και έκτοτε και μέχρι της συντέλειας θα είναι ο πραγματικός λύχνος της σημερινής μας Εκκλησίας,το παρήγορο σημείο όλων των πιστών, ο θρίαμβος της Ορθοδοξίας. Εκεί είναι το πλήρωμα της ολοκληρώσεως του.

Πέρασε όλα τα στάδια της κοινωνικότητας της Εκκλησίας. Εις όλα προσέφερε και επέτυχε. Το πλήρωμά του όμως, το επέτυχε μέσα στην πραγματική ησυχία, όπου η πατερική μας παράδοσι ευρίσκει το θρίαμβο της. Και ακριβώς εδώ ευρίσκομε τον Άγιο Νεκτάριο ως μοναχό. Χωρίς να υστερηθή της Ιεραρχικής του αξίας και όλης της προσφοράς του, με το πλήρωμα της αγάπης του προς τους πιστούς, ολοκληρώθηκε μέσα στην ησυχία σαν ησυχαστής μοναχός. Βλέπετε λοιπόν την συνέχεια της πατερικής μας παραδόσεως; Υπάρχουν πολλά περιστατικά που δεν εσχολίασα, τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της ησυχαστικής του ζωής, στους αγώνες που έκανε στο κελλί του, αγωνιζόμενος με τους λογισμούς, με τους δαίμονες, με τα πάθη και με την ευχή.

Θα αναφέρω ένα ελάχιστο που ενθυμούμαι, από την επαφή του με τον αείμνηστο π. Ιωακείμ Σπετσιέρη, που τον πρόφθασε πολύ καλά και ήταν και φίλοι. Όταν ερωτούσε ο π. Ιωακείμ τον Άγιο Νεκτάριο για το θέμα της ευχής, του έλεγε: «π. Ιωακείμ, όταν λες την ευχή να συγκλονίζεσαι ολόκληρος. Να βγαίνη η ευχή μέσα από την καρδιά σου, να μην την λες μόνο με τα χείλη»· που αυτό ήταν το απαύγασμα της εσωτερικής του καταστάσεως στο πώς αυτός εβιούσε την εσωστρέφεια, την νήψι και την ευχή, την οποία ολοκλήρωσε μέσα στην ησυχαστική του περίοδο σαν Νεκτάριος μοναχός. Βλέπετε πόσο χρήσιμος, πόσο τελεία και πόσο βεβαία είναι η ιδική μας αγωγή, και πώς την παρέδωσαν οι Πατέρες εις εμάς τόσο εξονυχιστικά και λεπτομερώς οργανωμένη, καθορισμένη, εσφραγισμένη και επιτυχή; Λοιπόν τώρα με θάρρος περισσότερο στην ζωή μας αυτή, τίποτε να μην μας λείψη. Με τα παραδείγματα των παλαιοτέρων αλλά και των προσφάτων, οι οποίοι μέσα εις αυτή την ζωή επέτυχαν το πλήρωμα τους, θα συνεχίσωμε και εμείς

με πολύ θάρρος και ελπίδα στον Χριστό μας, έχοντες σαν άγκυρα βεβαιότητας την πρεσβεία του μεγάλου αυτού αγίου.

Αυτά θα σας ενθύμιζα, που είναι για μας καύχημα. Έχοντες παρρησία στην πρεσβεία των Αγίων μας και ατενίζοντες στην πατρική τους στοργή, πιστεύομε ότι θα συνδράμουν την ευτέλειά μας και θα μας βοηθήσουν να επιτύχωμε.

Γιατί ο Πανάγαθος Δεσπότης μας, που εκάλεσε και εμάς όπως και αυτούς, δεν έχει κάνει λάθος στην απόφασι της αγαθότητός Του. Οπωσδήποτε θα δώση και εις εμάς το βραβείο της επιτυχίας. Αμήν!

Πηγή: orthodoxfathers.com